

Vad är tarab?

När man har lyssnat på arabisk musik ett tag, börjar ordet "tarab" dyka upp. Då jag inte fick något riktigt svar på mina frågor började jag undersöka saken själv. Det här är ett försök att kort beskriva ett unikt arabiskt fenomen.

Det finns egentligen inget västerländskt ord som direkt kan översätta tarab. Tarab är när en känsla av extas uppstår hos publiken men ordet används även för att beskriva en viss form av arabisk konst-musik.

När tarab uppstår kan man se personer i publiken antingen börja gråta, skrika uppmuntrande till musikerna och kasta kavajer av lycka. Allt beroende på vilken känslöstämning musikerna vill ha fram. Det brukar sägas att arabisk musik talar direkt till känslorna hos publiken och västerländsk musik mer representerar bilder och koncept¹.

Det finns musiker som dedicerar hela sina liv till att finna tarab och därigenom kunna förmedla tarab till publiken. A. J. Racy skriver i sin bok *Tarab: Making Music in the Arab World* att det finns vissa musikaliska egenskaper som bidrar till tarab. Till exempel är lyriken är viktig, egentligen inte orden i sig utan vad de symboliserar. Improvisation och ornamentering av musiken är också viktigt. En duktig arabisk musiker måste kunna sina maqam (det modalsystem arabisk musik är uppbyggt kring). A. J. Racy skriver även att det finns en viss typ av röst som har en mer direkt känslomässig påverkan på publiken².

Man kan säga att det finns två grenar av tarab-musik. En sekulariserad och en religiös. Publik som lyssnar på sufimusik uppnår ofta tarab. En sinnlig, stillsam men ändå brinnande passionerad känsla, i det här fallet för Gud. Ingen ställer sig upp och skriker till musikerna under en sufikonsert. Där händer allt i publikens hjärta och själ.

Skillnaden till sekulariserad tarab-musik är milsvidd. Den som har hört någon av Umm Kulthums berömda inspelningar från egyptisk radio från 1930-talet eller en liveinspelning med George Wassouf förstår vad jag menar. Publiken kan inte hålla sig utan skriker ut sina känslor till musikerna.

Som dansare kan man uppleva tarab t ex vid ett taksim när man dansar till levande musik. Det är en speciell känsla som infinner sig när man känner sig som ett med musiken och publiken.

För att riktigt förstå detta bör man ha lyssnat på ganska mycket arabisk musik och med fördel musik av de klassiska kompositörerna, Mohammed Abdel Wahab, Farid el Atrache och Abdel Halim Hafez förutom Umm Kulthum som nämns ovan. Nyare tarabmusik kan du höra av George Wassouf, Sabah Fakhri och George al Rassy.

A. J. Racy beskriver tarab som en mångfacetterad upplevelse som kan ge starka känslomässiga yttringar i form spänning, inspiration, kreativitet och styrka till en känsla av tidlöshet, berusning och smärta³.

Sabah Fakhri

©Maria Hansson, januari 2012

¹ Guillaume Andre Villoteau ledde det musikkvetenskapliga teamet under Napoleons fälttåg i Egypten 1798-99

² [A. J Racy, Tarab: Making Music in the Arab World](#)

³ [Maren Lueg, Ecstasy and Trance in Tarab Performance](#)

Källor:

[Maren Lueg, Ecstasy and Trance in Tarab Performance](#)

[Najia Marlyz, The Taxim from a Dancer's Perspective: Tarab or Tyranny?](#)

[A. J Racy, Tarab: Making Music in the Arab World](#)

[Umm Kolthum, Wikipedia](#)

[Oudman, What is tarab?](#)